

Наука –
школі

УДК 37:001.32

25 РОКІВ НАЦІОНАЛЬНІЙ АКАДЕМІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ: ЗДОБУТКИ І ПЕРСПЕКТИВИ

Уся чвертьстолітня історія Академії тісно пов'язана із становленням суверенної Української держави, створенням національної системи освіти та її науково-методичного супроводу, утвердженням нових демократичних відносин в суспільстві, формуванням інноваційної та патріотично налаштованої людини – громадянина, творця і захисника України.

Ключові слова: інфраструктура, матеріальна база, освітньо-наукова діяльність, орієнтири й пріоритети, взаємодія, міжнародні проекти і програми, власний розвиток, здобутки і перспективи.

**Василь
КРЕМЕНЬ**
Президент
НАПН України,
академік НАПН
і НАН України

20 років як Ви, Василю Григоровичу, керуєте Академією. З Вами дітина «дитиноцентризм» – пріоритети у державі! Тож шана й вдячність Вам від редакційної Ради журналу для керівників освіти.

Ця стаття – це доповідь В.Г. Кременя на загальних зборах 17 листопада 2017 р.

Виконуючи історичну місію та відповідаючи на виклики часу, зростала й сама Академія.

У перші 15 років діяльності АПН України значно посилено її інституційний і кадровий потенціал.

Заснована у 1992 р. на базі Інституту педагогіки (організованому в 1926 р.), Інституту психології (1945 р.) і Педагогічного музею (1901 р.), АПН України за урядової і громадської підтримки відповідно до суспільних потреб створила у своєму складі також Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих (1993 р.), Інститут спеціальної педагогіки (1993 р.), Інститут соціальної та політичної психології (1996 р.), Інститут проблем виховання (1997 р.), Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи (1998 р.), Інститут вищої освіти (1999 р.), Інститут інформаційних технологій і засобів навчання (1999 р.), Державну науково-педагогічну бібліотеку України імені В.О. Сухомлинського (1999 р.), Інститут професійно-технічної освіти (2006 р.), Інститут обдарованої дитини (2007 р.) та Університет менеджменту освіти (2007 р.) на базі Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти АПН України, історія якого починається з 1952 р. і який віднесено до відання Академії Законом України «Про загальну середню освіту» у 1999 р.

Це об'єктивно вимагало створення необхідної матеріальної бази та інфраструктури для ефективної діяльності наукових і науково-педагогічних колективів. Багато із вас пам'ятають часи, коли Академія навіть і приміщення для Президії не мала. Сьогодні НАПН України має три академічних містечка, розташованих на вулицях Січових Стрільців, 52-ад; М. Берлінського, 9 та Столичному шосе, 98, інші місця дислокації наукових установ.

Підвідомчі установи та університети забезпечують комплексний науково-методичний супровід усіх освітніх ланок, системне вдосконалення кадрів-освітян.

Від початку свого заснування НАПН України незмінно відігравала провідну роль у формуванні змісту, стандартів, методів шкільної, дошкільної та позашкільної, професійно-технічної, вищої освіти, освіти осіб із спеціальними потребами, розробленні програм, підручників і навчальних посібників, розвитку теоретичних і методичних засад практичної психології, підготовці та реалізації нового національного освітнього законодавства, концепцій і стратегій модернізації освіти.

Зокрема, у співпраці з профільними міністерством і парламентським комітетом, навчальними закладами Академія взяла активну участь у розробленні першого освітнього законодавства незалежної України.

Це – закони України «Про освіту» (у 1991 р. – силами вчених

інститутів педагогіки і психології та в оновленій редакції в 1996 р.), «Про професійно-технічну освіту» (1998 р.), «Про загальну середню освіту» (1999 р.), «Про позашкільну освіту» (2000 р.), «Про дошкільну освіту» (2001 р.), «Про вищу освіту» (2002 р.).

Це – Державна національна програма «Освіта» («Україна ХХІ століття»), яку схвалено І Всеукраїнським з'їздом працівників освіти в грудні 1992 р. та затверджено постановою Кабінету Міністрів України в 1993 р.

Це – Національна доктрина розвитку освіти, яку схвалено у 2001 р. на ІІ Всеукраїнському з'їзді працівників освіти та в 2002 р. затверджено Указом Президента України Л. Д. Кучми.

Зокрема, доктрина передбачала послідовне впровадження розпочатого в 2001 р. переходу до нового змісту та 12-річного терміну навчання в середній загальній освіті з профільною старшою школою, який, на жаль, був волонтаристськи зупинений у 2010 р. за крок до завершення. Але, як і стверджувалося доктриною, рух до 12-річної загальноосвітньої середньої школи, а також до нового змісту має об'єктивний характер і тому його відновлено новим Законом України «Про освіту» 2017 р.

Це також – Державна програма «Вчитель», затверджена урядом у 2002 р., та багато інших нормативно-правових документів.

Вчені Академії взяли участь у підготовчій роботі щодо приєднання України у 2005 р. до Болонського процесу, ровесником якого є нині відомий в країні Інститут вищої освіти НАПН України.

НАПН: ВІД НАРОДЖЕННЯ ДО СЬОГОДЕННЯ

Минуло 25 років з того часу, коли 17–18 листопада 1992 р. на зборах академіків-засновників та на загальних зборах тоді АПН України обрано перших дійсних членів та членів-кореспондентів, сформовано керівні органи на чолі з президентом Академії **М. Д. Ярмаченком**, віце-президентом **Л. О. Канищенком** та головним ученим секретарем **О. Я. Савченком**. *Це означало фактичне народження АПН, а тепер – НАПН України.*

Цьому передував далекоглядний Указ Президента України **Л. М. Кравчука** від 4 березня того ж року «Про заснування Академії педагогічних наук України». Цим актом, виходячи з необхідності поліпшення розвитку педагогічної науки, теорії і методики освіти в Україні, розроблення науково-методичних засад відродження національної школи, Академія засновувалася як вища галузева наукова установа.

Ідея створення АПН України активно підтримувалася фаховою спільнотою, Національною академією наук України, її президентом **Б. Є. Патеном**.

На виконання Указу Глави держави постановою Кабінету Міністрів України 16 червня 1992 р. дійсними членами – засновниками Академії було визначено 15 відомих в Україні вчених.

Сьогодні з нами та присутні на зборах академіків-засновники **Л. О. Канищенко, В. М. Мадзігон, Б. І. Мокін, І. Ф. Прокопенко, О. Я. Савченко, П. М. Таланчук**, а, крім них, члени першої Президії – **В. І. Кононенко та М. В. Костицький**.

Дозвольте від імені загальних зборів висловити їм щиру вдячність.

На жаль, пішли з життя фундатори Академії **Ф. С. Арват, Є. Г. Гончарук, О. А. Захаренко, О. В. Киричук, В. Ф. Прісняков, В. І. Гюк, В. В. Скопенко, М. І. Шкіль, М. Д. Ярмаченко** та член першої Президії – **О. Г. Мороз**.

Вшануємо їх та усіх інших членів НАПН України, які творили Академію, але не дожили до її ювілею, хвилиною мовчання.

У березні 1993 р. загальні збори Академії прийняли статут і положення про відділення. Віце-президентами і одночасно керівниками перших трьох відділень були обрані **В. М. Мадзігон, С. У. Гончаренко та О. В. Киричук**.

У наступних 1994–1995 рр. загальними зборами АПН України внесено зміни до її організаційної структури. Замість посад віце-президентів – керівників відділень введено посади віце-президента та академіків-секретарів відділень.

З того часу **академіками-секретарями Відділення загальної педагогіки та філософії освіти** (у нинішній назві) обиралися **О. В. Сухомлинська та С. О. Сисосва**; **Відділення загальної середньої освіти** – **С. У. Гончаренко, О. Я. Савченко, Н. М. Бібік та О. І. Ляшенко**; **Відділення психології, вікової фізіології та дефектології** – **О. В. Киричук і С. Д. Максименко**; **Відділення професійної освіти і освіти дорослих** – **Л. О. Канищенко та Н. Г. Ничкало**; **Відділення вищої освіти** – **Л. О. Канищенко, М. Б. Євтух і П. Ю. Саух**.

Головними вченими секретарями в різні періоди, крім **О. Я. Савченко**, також працювали **М. С. Вашуленко, О. І. Ляшенко, М. І. Бурда**; віце-президентами – **В. М. Мадзігон, О. Я. Савченко, В. І. Луговий, А. М. Гуржій та О. М. Топузов**; першими віце-президентами обирались **В. М. Мадзігон і В. І. Луговий**.

Дякую колегам за сподвижницьку працю на благо України, її народу.

НАПРАЦЮВАННЯ ВЧЕНИХ АКАДЕМІЇ

Напрацювання вчених НАПН України використані при розробленні у 2012–2014 рр. нового Закону України «Про вищу освіту» (2014 р.), що враховує світові досягнення вищої школи, принципи й інструменти формування привабливого та конкурентоспроможного Європейського простору вищої освіти.

Інтеграції в Європейський дослідницький простір сприяло прийняття у 2015 р. розробленого за участі науковців Академії прогресивного Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність». Зокрема, цим законом закріплено самоврядний статус Національної та національних галузевих академій наук як наукових організацій, що є головними розпорядниками коштів.

Діяльність учених НАПН України спрямовувалася також на входження України до Європейського простору професійної освіти та підготовки.

Вагомим є внесок наукових колективів НАПН України в розроблення базового Закону України «Про освіту» нового покоління, що набув чинності 28 вересня у 2017 р. і закладає основу для системної модернізації всієї освітньої сфери.

Ученими Академії підготовлено концепцію і комплексний план заходів з національно-патріотичного виховання дітей та молоді, що покладені в основу затвердженої Указом Президента України П. О. Порошенка у 2015 р. Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016–2020 роки.

Практика залучення вчених НАПН України до розроблення та експертизи законодавчих і нормативно-правових актів, спрямованих на ефективне функціонування і комплексну модернізацію системи освіти, набула подальшого поширення. Тільки за запитами Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти в 2012–2016 рр. Академією підготовлено близько 240 експертних висновків і пропозицій.

За результатами наукових досліджень членами Академії і науковцями її підвідомчих установ тільки у 2012–2016 рр. опубліковано майже **17 тис. праць**, у тому числі **464 монографії**, **834 підручники і навчальні посібники**, **376 методичних посібників і рекомендацій**, **145 словників і довідників**, понад **14 тис. статей**, випущено **582 збірники наукових праць**, підготовлено **256 навчальних програм і концепцій**.

У цей період продовжено розпочату раніше серію важливих узагальнюючих публікацій НАПН України, серед яких **Енциклопедія освіти** (2008 р.), **Біла книга національної освіти** (2009, 2010 рр.), **Національний освітній глосарій: вища освіта** (2011, 2014 рр.), **Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні** (2011, 2016 рр.) й інші. Остання Національна доповідь видана також англійською мовою.

Упродовж 2012–2016 рр. ученими НАПН України організовано понад **800 науково-практичних масових заходів** та за участі Академії – **21 міжнародний виставковий захід**.

Потужний теоретико-методологічний і науково-методичний потенціал НАПН України використано в підвідомчих наукових установах, університеті, навчально-науковому і науково-практичному центрах для підготовки докторів і кандидатів наук, магістрів і бакалаврів, молодших спеціалістів і кваліфікованих робітників, підвищення кваліфікації кадрів освіти (підлядишломна освіта). Усього лише за п'ятирічний період захищено у 16 спеціалізованих учених радах, що діють у десяти підвідомчих установах Академії, 215 докторських і 723 кандидатських дисертацій з актуальних проблем освіти, педагогіки і психології, підвищено кваліфікацію близько 24 тис. освітянських кадрів. Міжвідомча рада з координації наукових досліджень у галузі освіти, педагогіки і психології за цей період розглянула понад 7 тис. тем дисертаційних досліджень.

За об'єктивних економічних труднощів, пов'язаних із російською агресією, та за значною мірою суб'єктивно створеного дефіциту бюджетного фінансування науки, НАПН України у 2014–2016 рр. провела оптимізацію. Ліквідовано мережу слабких регіональних структурних підрозділів. Агестовано підвідомчі установи, удосконалено структуру їх наукових лабораторій і відділів. Переглянуто тематику наукових досліджень. Довелося оптимізувати штат працівників, який скорочено на 37 %.

24 лютого 2010 р. Академії, враховуючи її провідну роль у забезпеченні розвитку національної системи освіти, проведенні фундаментальних і прикладних досліджень з проблем освіти, педагогіки і психології, значний внесок у підготовку наукових і педагогічних кадрів, Указом Президента України В. А. Ющенка надано статус національної.

Наступний період 2010–2016 рр. характеризувався подальшим розвитком Академії, посиленням її науково-методологічного і методичного супроводу реформ в освіті. У ці роки за ініціативи Академії теоретико-методологічно обґрунтовувалися, експериментально апробувалися та активно впроваджувалися у сфері освіти сучасні концептуальні засади щодо:

- дитиноцентризму, формування інноваційної глобалістської людини-патріота України;
- результатної парадигми, компетентнісного підходу, вимірюваної якості освіти;
- навчання впродовж життя та розвитку самостійності в освіті;
- переходу на новий зміст та 12-річну повну загальну освіту;
- запровадження інклюзивної освіти;
- використання інформаційно-комунікаційних і мережних технологій навчання, медіаосвіти;
- лідерства в освіті та освіти дорослих тощо.

Визначними для освітньої сфери подіями стали:

- у 2011 р. обґрунтування вченими НАПН України і прийняття Кабінетом Міністрів України Національної рамки кваліфікацій та нових стандартів дошкільної, початкової, базової і повної загальної середньої освіти на компетентнісній основі;
- у 2013 р. розроблення і схвалення загальними зборами НАПН України Концептуальних засад національної стандартної класифікації освіти, сумісної з міжнародною класифікацією, що нині закладена в нові освітянські закони;
- у 2016 р. участь у створенні спільно з Міністерством освіти і науки Концепції нової української школи, що передбачає 12-річний термін навчання, профільну старшу школу, створення мережі профільних і професійних ліцеїв і коледжів, розвиток інклюзивної освіти.

Ми вдячні нинішньому Уряду, який суттєво підвищив фінансування Академії у 2017 р., що позитивно позначилося на роботі наших колективів.

У ці складні роки академічні вчені-психологи, окрім виконання традиційної тематики, сконцентрували свої теоретичні, методичні й практичні зусилля на наданні комплексної реабілітаційної допомоги постраждалим від воєнних дій на сході України, переміщенням з тимчасово окупованих територій та анексованого Криму дітям і дорослим.

У 2016 р. у зв'язку з набуттям чинності нового Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» затверджено Статут НАПН України в новій редакції і прийнято Стратегію розвитку Національної академії педагогічних наук України на 2016–2022 рр. Під час виборів дійсних членів і членів-кореспондентів Академії у 2016 р. істотно омолоджено й поповнено провідними вченими склад її членів.

Без перебільшення, значення 25-річної діяльності НАПН України насамперед у тому, що в історично короткі строки зроблено вагомий внесок у подальший розвиток освіти, педагогіки і психології, оновлено теорію навчання з огляду на її людинотворчу функцію; створено цілісну змістово-методичну систему для дошкільної, середньої, професійно-технічної, вищої, спеціальної, позашкільної та післядипломної педагогічної освіти, нові українські освітні стандарти, програми, підручники кількох поколінь, навчальні технології, орієнтовані на розвиток особистості; запропоновано нову методологію виховання, що ґрунтується на гуманістичних цінностях й інше.

За минулі десятиліття сформовано нову, національно орієнтовану, історію педагогічної науки і освіти, що досліджує невідомі, маловідомі або спотворені сторінки розвитку української освіти, показує широкому загалу її видатних представників – як теоретиків, так і практиків. Сьогодні в межах цього напрямку особлива увага приділяється національній освіті, освіті національних меншин, її регіональним і гендерним аспектам, іншим болючим і травматичним для українців темам. Аналізуючи минуле, історія педагогіки і освіти допомагає врахувати його позитивний і негативний досвід в контексті сучасності, що дає змогу краще передбачити майбутнє.

За 25 років НАПН України стала надійним дослідницько-інноваційним фундаментом національної системи освіти незалежної України.

Своє 25-річчя Національна академія педагогічних наук України зустрічає організаційно креативною, фаховою

ОРІЄНТИРИ І ПРІОРИТЕТИ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

На авансцену висуваються такі **орієнтири і пріоритети освітньо-наукової діяльності**.

По-перше, зміни в освіті мають максимально сприяти підготовці людини до життя й діяльності в ХХІ столітті. Постає завдання – по-новому визначити мету освіти і функції освітнього процесу. Необхідно формувати в дитини здатність навчатися впродовж життя задля власної конкурентоспроможності, успішності, утверджувати самостійність у навчанні.

По-друге, розширення комунікативного середовища, в якому живе й діє людина, необхідність діяти в «густих хащах» комунікацій потребують зміни способу включення особистості в навчальний процес. Суб'єктно-суб'єктні відносини між тим, хто навчає, і тим, хто навчається, мають замінити суб'єктно-об'єктні. Має панувати педагогіка толерантності й співробітництва. Зазначене важливо і для суспільства в цілому. Адже стабільна демократія може бути лише там, де є критична маса людей – носіїв демократичних цінностей, які воліють жити в суспільстві, побудованому на принципах демократії.

По-третє, глобальний характер розвитку людства робить конкурентоспроможною лише ту людину, яка здатна жити й діяти в необмеженому просторі, тобто глобалістську людину. В освіті України, а потім і в цілому в країні, треба здійснити своєрідний мовний прорив: випускник школи повинен вільно володіти державною українською, рідною мовою (якщо вона не збігається із державною) і англійською мовою як світовою. Вивчення англійської мови має стати обов'язковим для всіх школярів.

По-четверте, нинішні часи потребують нового осмислення системи цінностей. Цінності й традиції, що віджили свій час і гальмують розвиток, треба залишити в минулому. Однак є невідкладні часи цінності, незважаючи на серйозні зміни в сучасній цивілізації. Серед таких цінностей – почуття патріотизму, національної єдності. В умовах глобалізації, розгортання конкуренції і боротьби за власні інтереси в різних сферах лише згуртовані нації, держави зможуть максимально усвідомити свій національний інтерес і відстояти, захистити його. Особливо це важливо для України як держави, яка стала незалежною в уже поділеному на зони впливу світі. Патріотизм, національне єднання є самоцінними. Але це ще й шлях до успішного розвитку України і заможного життя її громадян. Освіта серед інших сфер найпершою покликана і має усі можливості для гуртування нації. З-поміж інноваційних цінностей – також успішність в житті. Така ціннісна мотивація орієнтує людину на максимальну самореалізацію.

По-п'яте, як провідна ідея сучасної освіти має стати дитиноцентризм, що передбачає максимальне наближення навчання, виховання, освітнього процесу до кожної дитини, до її індивідуальних особливостей

і обдаровань. Цю ідею необхідно провести червоною ниткою в усьому реформуванні освіти. Це – шлях до максимальної самореалізації дітей і дорослих. Це – невідмінна умова особистого щастя й динамічного та не-суперечливого суспільного прогресу.

По-шосте, сучасний світ не тільки висунув нові завдання перед освітою, а й створив для неї нові можливості. Передусім це сучасні інформаційні технології. У перспективі це, певно, революційна можливість заміни традиційної класно-урочної системи навчання. Треба прискорити входження української освіти в сучасне середовище відкритої освіти.

По-сьоме, глобалізація, інноваційний тип прогресу, змінність, мобільність, конкуренція, що є сутнісними ознаками теперішнього й майбутнього часу, потребують реалізації принципу безперервної освіти впродовж життя, ефективного навчання як дітей, так і дорослих. Сьогодні підвищеної уваги потребують такі ланки освіти, як дошкільна, починаючи від народження дитини, і освіта дорослих, зокрема людей так званого третього віку. Увага до першої вікової групи пов'язана, серед іншого, з доведеним фактом, що економічна віддача інвестицій в освітній розвиток дітей раннього віку є найбільшою. Що стосується дорослих громадян, то має бути створена система їх навчання й перенавчання. І навіть більше – у сучасних умовах необхідна розгалужена система надання різноманітних освітніх послуг усім бажаним та створення різнопланової мотивації для навчання впродовж життя.

І останнє. Безумовно, крім причин об'єктивного характеру, обумовлених загальноцивілізаційними процесами, є й інші обставини, що спонукають необхідність змін в освіті. Серед них – внутрішні процеси в Україні як країні з перехідним характером економіки, політики, соціальної і духовної сфери, непослідовність і суперечливість змін в освітній сфері за часів незалежної України, недостатня підтримка освіти й освітян з боку держави і суспільства, що не давало змоги вчасно і в належному обсязі проводити назрілі перетворення, залучати до роботи в навчальних закладах кращих педагогів-професіоналів.

Учасники загальних зборів

компетентною з продуктивним досвідом теоретико-методологічного і науково-методичного забезпечення вітчизняної освіти, формування інноваційного людського капіталу, громадян-патріотів.

На звітно-виборних зборах 30 березня 2017 р. сформовано оновлений керівний склад НАПН України.

Починаючи діяльність у 1992 р. із граничною чисельністю 70 дійсних членів і членів-кореспондентів, Академія тепер у своєму складі має **170 академіків і членів-кореспондентів**, а також **36 іноземних членів та 14 почесних академіків**.

Нині штатна чисельність наукових, науково-педагогічних і педагогічних працівників підвідомчих установ становить **1078 осіб**, у тому числі **177 докторів наук і 525 кандидатів наук**.

Дійсні члени і члени-кореспонденти НАПН України виконують понад 150 індивідуальних дослідницьких робіт, колективи підвідомчих установ – близько 120 фундаментальних і прикладних наукових досліджень.

Освітні інновації проходять перевірку у понад 800 експериментальних дошкільних, загальноосвітніх, позашкільних, професійно-технічних і вищих навчальних закладах.

У своїй діяльності НАПН України тісно взаємодіє з Міністерством освіти і науки України, іншими центральними органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, Комітетом Верховної Ради України з питань науки і освіти, Національною та національними галузевими академіями наук України, навчальними закладами, громадськими організаціями, об'єднаннями, Національною комісією України у справах ЮНЕСКО, Національним Еразмус+ офісом в Україні, Програмою ЄС «Горизонт 2020».

У цьому році затверджено нову Програму спільної діяльності Міністерства освіти і науки України і Національної академії педагогічних наук України на період 2017-2020 рр., що узгоджена із Середньостроковим планом пріоритетних дій Уряду до 2020 року.

Щорічно Академія бере участь у реалізації понад 50 міжнародних проектів і програм.

Свою діяльність НАПН України буде на основі стратегічного планування з урахуванням актуальної проблематики в контексті викликів, що постають перед Україною, перспектив розвитку й пріоритетів діяльності, визначених законами України, указами Глави держави і рішеннями Уряду країни, Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

Важливе значення для Академії має законодавче посилення її ролі в освітніх справах статтею 75 нового Закону України «Про освіту».

Окрема, цим законом визначено, що «Національна академія педагогічних наук України є самоврядною науковою організацією у сфері освіти, заснованою на державній власності, яка:

1) здійснює фундаментальні і прикладні наукові дослідження та інноваційні розробки у сфері освіти, педагогіки та психології, бере участь у створенні наукових основ розвитку освіти з урахуванням науково-технічного та соціально-економічного прогресу суспільства, національно-культурних традицій, а також світових тенденцій розвитку та досвіду зарубіжних країн».

Законом також визначено й інші завдання й функції Академії.

ВИСНОВКИ

НАПН України має усвідомлювати масштаб і складність нових викликів і завдань. Необхідно чітко розуміти об'єктивні цивілізаційні зміни, поступ суспільного розвитку, нові вимоги до людини.

З-поміж **ключових характеристик суспільного розвитку** зазначу такі.

Перше. Динамізм, змінюваність, інноваційний тип прогресу.

Друге. Різноманітність, плюралізм, складність організації життя.

Третє. Інформаційний вибух і мережевість.

Четверте. Глобалізація, що зближує і водночас загострює конкуренцію людей, країн, регіонів.

П'яте. Зростання ролі і самодостатності окремої людини, підвищення вимог до її компетентностей і кваліфікацій.

Шосте. Посилення значення державності та національного гуртування для успішного існування в сучасному світі, захисту власних інтересів.

Уже цих характеристик достатньо для висновку, що **потрібне перманентне переосмислення цілей і завдань освітньої теорії і практики.**

Шановні КОЛЕГИ!

Наполеглива праця учених НАПН України зі супроводу освітніх реформ слугує поступу освітньої сфери. Створена майже зі здобуттям незалежності України, Академія увібрала найкращі педагогічні традиції української освіти, педагогіки і психології і продовжує їх розвиток відповідно до вимог часу.

Вітаю Вас з 25-річчям спільної продуктивної роботи!

Слава українській освіті і науці! Слава Україні!

МОБІЛІЗУЮЧІ ЗУСИЛЛЯ НАПН УКРАЇНИ

Шановні учасники зборів!

Аби відповідати зростаючим викликам і вимогам, НАПН України має продовжити власний розвиток, мобілізуючи для цього власні зусилля.

По-перше, потрібно вдосконалити статутні положення Академії. У зв'язку з цим на нинішніх зборах пропонується розглянути назрілі поправки до чинного Статуту НАПН України, зокрема у зв'язку прийняттям нового Закону України «Про освіту».

По-друге, з метою пріоритетного зосередження академічного потенціалу і ресурсів на розв'язанні найважливіших проблем реформування освітньої-наукової сфери на розгляд і схвалення нинішніх зборів виноситься проект істотно оновлених Пріоритетних напрямів наукових досліджень у НАПН України.

По-третє, безповоротно обраний під час Революції гідності європейський вектор розвитку, реалізація в повному обсязі Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом потребують від НАПН України, її підвідомчих наукових установ, університету досягнення конкурентоспроможної якості фундаментальних і прикладних наукових досліджень та експериментальних розробок, що виконуються вченими Академії, та їх широкого впровадження. В академічному середовищі має запрацювати система забезпечення й вдосконалення якості досліджень і розробок на основі сучасних стандартів і рекомендацій щодо академічної діяльності.

По-четверте, НАПН України, кожна її установа і університет, усі наукові відділи і лабораторії повинні акумулювати й адаптувати найкращий зарубіжний досвід розвитку освіти і науки.

По-п'яте, особливої уваги потребує формування і залучення до академічних справ молодого покоління вчених. Підготовка сучасної молодшої наукової зміни має стати важливим критерієм оцінювання ефективності керівників наукових колективів і шкіл.

По-шосте, наукові колективи повинні опановувати нові економічні моделі вітчизняної та міжнародної фінансової підтримки наукової та науково-технічної діяльності, насамперед проектно-грантової.

По-сьоме, необхідно продовжити роботу з підвищення віддачі вчених Академії з використанням міжнародної системи наукометрії та на основі широкого практичного впровадження наукових здобутків, висвітлення результатів діяльності НАПН України в освітянській пресі та інших ЗМІ, на сайтах підвідомчих установ, університету, через сайт та Електронну бібліотеку Академії.

По-восьме, має й надалі посилюватися співпраця НАПН України та її підвідомчих установ, університету з Міністерством освіти і науки України, його департаментами, іншими центральними органами державної влади та органами місцевого самоврядування, Комітетом Верховної Ради України з питань науки і освіти, Національною і національними галузевими академіями наук України в здійсненні модернізації освітньо-наукового простору в контексті просвітоєвропейського державного політичного курсу.

